Nyhedsbrev, SN 97, Maj 2015

Foreningen Svend Gønge

Stiftet onsdag den 12. juni 2008

Pro honore patriae

Foreningen Svend Gønge

Møllergaarden 3,
4750 Lundby
Tlf.: 6130 1004

goenge@syvsogne.dk

www.syvsogne.dk

Bestyrelse:

Formand:
Peter Sten Hansen

Næstformand:
Jens Hallqvist

Kasserer:
Jens Hallqvist

Sekretær:
Jens Beck

Øvrige bestyrelsesmedlemmer:
Gunnar Stobbe
Chris Hermansen
Ole Ib Hansen

Redaktion på SN:
Peter Sten Hansen,
(ansv. havende)
Jens Beck.

svendgoengepoulsen@gmail.com

Oversigt over vore ambassadører.

Skal der være en ny fest?

På vor ordinære generalforsamling, 25. marts 2015, efterlyste Birgit Rasmussen (Kulsoen) initiativer som kunne føre frem mod en ny stor fest i vor forening.

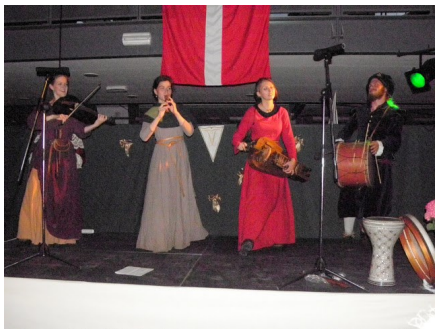

Ideen er naturligvis fin og meget velkommen.

En del af vore medlemmer og læsere kan måske huske den store fest som blev afholdt i anledning af Svend Gønges 400 årsdag i august 2010.
Udgangspunktet må selvfølgelig ikke nødvendigvis være at repetere og efterligne den store succes.

Der skal nok nye ideer på banen, men som samtidig har med vor forening og vort fælles mål at gøre.
Altså bør vi se om der er stemning, energi, vilje og hænder til et udvalg, som ønsker at mødes og arbejde videre med ideen.

Ingegerd Riis (IR) har tilbudt at være koordinator på arrangementet med hensyn til at samle et Festudvalg.

Så hvis denne opfordring og ide lyder spændende, kan du kontakte IR på:
5576 7652, 2835 0512 eller ingegerdriis@hotmail.com.

John Gravesen

I vor forening findes jo som bekendt en lang række aktive mennesker.
Ud over interesse for danse fra svundne tider, har John Gravesen også sans for literære studier.
Således var John på besøg i Næstved Arkiverne.
(Rådmandshaven 20, 4700 Næstved, 55 88 50 40)
Under sin *"higen og søgen i gamle bøger"* faldt John over en boganmeldelse, som bestemt kan have vor interesse.
I Næstved Tidende, 6. juli 1933 var Severin Kjærs bog fra 1892 omtalt. Vi bringer anmeldelsen her:

Svend Poulsen og Snaphanerne

Inde paa Hærens Tøjhus, der rummer en Samling, som fortjener stor Interesse, findes blandt de næsten utallige Haandskydevåben, en Samling Bøsser, som kaldes for "Snaphaner"; et Navn, de har faaet paa grund af Laasetøjets særlige Konstruktion.
Bøsserne udmærker sig ved næsten Elegance i Formen og er i deres Konstruktion et lille Mesterværk - et godt Stykke forud for den tid , de repræsenterer; man aner i dem det kommende Bagladegevær; men den egentlige Grund til, at de fangede min særlige Interesse, var dog den, t det samtidig med Forevisningen fortaltes, at det var disse Vaaben, eller denne Slags Vaaben, der blev anvendt af Gøngerne under Svenskekrigen omkring 1660.

Født og opvokset i den Del af Sydsjælland, der er blevet Egnen for Gøngehøvdingens Bedrifter, har man et aabent Øje og Øre for alt, der har Tilknytning til denne Helteperson.
Det gøs i een, naar man som Dreng slog ind paa den Vej, der i Dyrehaven ved Holmegaarden gaar under Navnet Svenskevejen; og et sted i sammen Skov skulde efter ældres Udsagn findes en Gruppe Træer, hvorunder en Masse Svenskere ligger begravet. Holmegaarden skævede man også frygtsomt til. Blodige Scener var jo udspillet her.
Med Andagt i Sindet standsede man op paa det Sted i Baarse, hvor den gamle Smedie havde ligget, for her var man virkelig paa historisk Grund - troede man da. Og hvor er det forstaaeligt, at de, der som Drenge levede deres Barndom i Egnen omkring Oremandsgaard og Jungshoved, ligefrem rekonstruerede Begivenhederne - efter Carit Etlar - og fandt stederne for alle de eventyrlige Bedrifter, saaledes som en i Sydsjælland kendt Person fortalte mig det under en Eftermiddagstur i disse Skove.

Carit Etlar

Eller tænker vi ikke alle paa de svenske Dragoner, der gik gennem Isen, naar man en Sommerdag i den lille morsomme Trækfærge fra Fastlandet sætter over til den lille Ø "Maderne" i Udløbet af Præstø Fjord.
Jo, de fleste af os Sydsjællændere er lydhøre og interesserede, naar det gælder Gøngehøvdingen.
Men slipper man Carit Etlars berømte, men lidet historiske Bog og søger den virkelige, den historiske Gøngehøvding, tegner der sig et andet Billede, og ens Drengeideal faar et Knæk.
Tidligere Andenlærer i Baarse, Severin Kjær, har paa Grundlag af de gamle Tingbøger for Baarse og Hammer Herreder samt Kirkebøger og Skrivelser og Dokumenter i Arkiverne givet et meget værdifuldt Bidrag til Belysning af Svend Poulsens Historie. Resultaterne er samlet i en Bog: *Svend Poulsen og Snaphanerne,* trykt 1892, der næppe er saa kendt, som

den burde være, maaske fordi den er et Samlearbejde og derfor vil forekomme de fleste Læsere lidt kedelig. Men da de Begivenheder, der fremdrages i Bogen, i saa høj grad er knyttet til vor Landsdel og tillige sætter Personen i historisk Belysning, kan det sikkert have interesse for en Del Læsere.
Denne Artikel er da i det store og hele i nogen grad bygget paa ovennævnte Severin Kjærs Bog samt paa, hvad der senere er fremkomet til Belysning af Gøngehøvdingen.
Det vil sikkert forundre mange af Læserne, at det ikke med Sikkerhed lader sig gøre at identificere Gøngehøvdingen helt og fuldt. Han er en af disse Mænd, der dukker op fra en ukendt Egn og Stilling, for efter en kort, berømmelig Løbebane atter at forsvinde i det ukendte, og saa kendt og berømt, som Carit Etlar gør ham, har han ikke været. Saa havde man sikkert kendt hans grav, og saa var han næppe af Franske Meinertzen, Amtsskriver i Vordingborg, den 27. Marts 1673, blevet benævnt som en ”medalderinde” Person ved Navn Svend Poulsen, ”der foregiver at have tjent herud i Riget i forrige Krigstider.”
Amtsskriveren skulde paa Kongens Befaling finde Personer, der fortjente at blive belønnet for Krigstjeneste, men har altsaa ikke fundet ”uden en medaldrinde Person.” Og dette er dog kun faa aar efter, at Svend Poulsen har udført sine Bedrifter, og yderligere netop i den Egn, hvor han har udført dem.

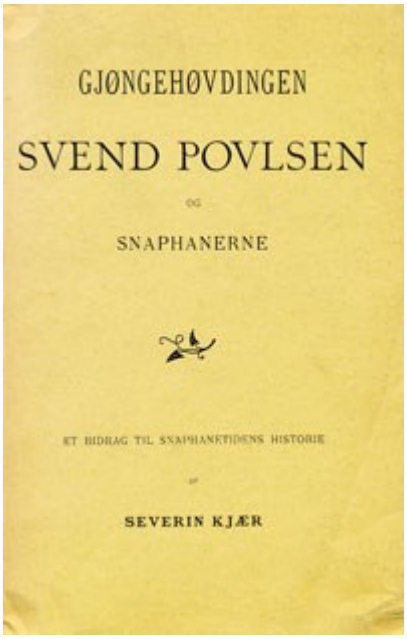

Tiden for Svend Poulsens Indtræden i dansk Krigstjeneste lader sig ligeledes vanskeligt bestemme. Men af et Bestallingsbrev 29. April 1657 ser vi, at Svend Poulsen har paataget sig at hverve en Fane Dragoner.
Dette sker paa Engelholm i Skaane; senere nævnes han som ”Capitain Suend Poffuelsen”, og hans kongelige Udnævnelse til Dragonkaptajn er undertegnet af Frederik den Tredje 28. December 1657.
Senere - 1675 - griber Svend Poulsen atter til vaaben i den skaanske Krig. Paa hvilke Valpladser han da har kæmpet, ved man ikke, men der er vel størst sandsynlighed for, at han har tumlet sig paa de gamle kendte Steder rundt paa Hallandsaasen. Under denne Krig nævnes han som Major, men efter Krigen kender man intet til Svend Poulsens Skæbne.

At holde sig opdateret…

På samme måde som et medlemskab af Foreningen Svend Gønge er gratis og frit, er der ganske gratis og let at blive informeret om arrangementer i Medborgerhuset i Lundby.
Ved at give Jytte Høj Hammer din mail får du efterfølgende nyhedsbreve i din indbakke.

Gratis nyhedsbrev fra Medborgerhuset i Lundby:
jyttehammer@gmail.com

Flere boder…

Gøngerne fra Lundby

Kom til Gøngemarked 2015 i Lundby 15.-16. august

Kom og oplev folkefesten i Lundby, hvor flere tusinde besøgende oplever 1600-tallet i form af mad, musik, skuespil, børnelege, hesteshow og meget mere.

Gøngerne fra Lundby
er et samarbejde mellem Foreningen Svend Gønge, Borgerforeningen Lundby og Medborgerhuset Lundby. www.syvsogne.dk

1

Foreningen Svend Gønge

Møllergaarden 3, 4750 Lundby
tlf. 6130 1004. www.syvsogne.dk
svendgoengepoulsen@gmail.com

Det er **GRATIS** at blive medlem af Foreningen Svend Gønge

Medlemmer modtager nyhedsbrevet Seneste Nyt pr. mail og invitation til temamøder og medlemsmøder.

Send din indmeldelse til *svendgoengepoulsen@gmail.com*

Frivillige bidrag modtages med tak på foreningens konto: 0044 - 6271 864 068.

Kom til Gøngemarked i Lundby 15.-16. 8. '15

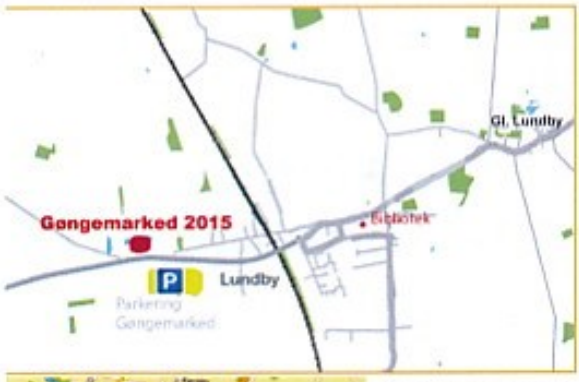

Med tog eller bil

Du kan tage toget til Gøngemarked 2015. Toget standser i Lundby hver time, 300 meter fra markedspladsen.
Stor p-plads til biler lige over for markedspladsen. P-afgift 20,- kr.

15-11-2015

2.

Når vi slår portene op til Gøngemarked 2015 medio august, ville det være spændende, hvis vi kunne byde på flere nye boder, aktiviteter og optrin.

Derfor opfordrer vi til, at melde sig til vor pladskoordinator, Jens Hallqvist, hvis du selv eller kender til nogen, der kunne have lyst til at være med på pladsen:

jens@hallqvist.dk
4074 1870 / 5576 5090

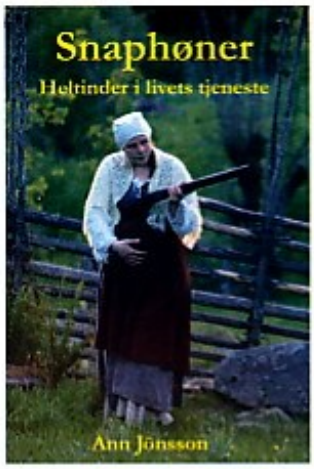

Den skånske forfatter (og sanger og musiker og klog kone) Ann Jönsson skrev i 2011 en bog om snaphanernes kvinder. Foreningen Svend Gønge har udgivet den på dansk.

Køb Ann Jönssons bog om Snaphønerne

Den skånske forfatter Ann Jönsson udgav i 2011 bogen Snapphonor. Det er en historisk roman om kvindernes vilkår, da Skåne blev overtaget af Sverige i slutningen af 1600-tallet. Bogen beskriver de vilkår, kvinderne måtte leve under, når deres mænd, snaphanerne, kæmpede mod svenskerne og hvordan sammenhold gjorde det muligt at overleve. Bogen blev i 2013 oversat til dansk af Foreningen Svend Gønge under titlen Snaphøner. Bogen er på 250 sider og rigt illustreret med fotos taget af Ann Jönssons datter Linnea Jönsson. Den koster 200,- kr. og kan bestilles ved at sende en mail til jens@hallqvist.dk eller ved at ringe 5576-5090.
Forsendelse: + 35 kr.
Bogen har fået meget fine anmeldelser, blandt andet af Hanne Reintoft, som kender denne historiske periode indgående, da hun selv har skrevet den historiske roman Hjertebånd, som udspiller sig på samme tid.
Foreningen Svend Gønge har i 2011 også udgivet storværket "Sydsjælland i Gøngehøvdingens fodspor", men den er totalt udsolgt. Vi kan dog anbefale, at man låner bogen på biblioteket.
Bogen er rigt illustreret med fotos fra de steder på Sydsjælland hvor Gøngehøvdingen Svend Poulsen førte guerillakrig mod svenskerne.

3.

Bliv medlem af Foreningen Svend Gønge - det er gratis!

Foreningen Svend Gønge har sit hjemsted i Gøngehøvdingens by, Lundby på Sydsjælland, men har medlemmer over hele landet samt i Sverige og Tyskland.
Foreningen blev dannet i 2007 med det formål at fejre Gøngehøvdingen Svend Poulsens 400-års fødselsdag i 2010. Men foreningen har yderligere det formål at udbrede kendskabet til den virkelige Svend Poulsen og hans samtid, 1600-tallet.
Det gør vi ved hvert år at holde de store historiske gøngemarkeder i august i samarbejde med andre lokale foreninger, ved at holde foredrag, udgive bøger og arrangere guidede ture i Gøngehøvdingens fodspor.
Som medlem af Foreningen Svend Gønge får du jævnligt et elektronisk nyhedsbrev, Seneste Nyt fra Foreningen Svend Gønge, som fortæller om foreningens aktiviteter og beskriver historiske emner med relevans for foreningens formål. et er gratis at være medlem af Foreningen Svend Gønge.
Foreningen har også en renæssancedansetrup, som optræder på gøngemarkederne og hvor der ellers er bud efter dem. Omkring 75 historiske dragter fra 1600-tallet har foreningens sygruppe efterhånden fremstillet, og de syer stadig. Der er både konger, dronninger, adelsfolk og bønder, borgere og snaphaner fra 1600-tallet i autentiske kopier af dragter fra 1600-tallet.
Gøngerne fra Lundby tager gerne ud og viser sig frem.
Vil du være medlem, skriv til *svendgoengepoulsen@gmail.com.*

4.

Følg din Gønge…

På følgende arrangementer vil du finde dine Gønger:

Lundby Kultur og Familiefestival: 24. maj 2015, Sv. Gøngeskolen, Lundby. http://vordingborg.dk/cms/site.aspx?p=11293&NewsID=3268

Kildemarkedet: 20. - 21. juni 2015: http://markedskalenderen.dk

Hummerdagene: 20. - 21. juni 2015: https://da-dk.facebook.com/hummeren

Gøngemarked: 15. - 16. august, 2015, Lundbyparken

Gøngeland - en vision som bli'r til virkelighed

Med de årlige gøngemarkeder i Lundby over vi os på at realisere vores store vision, etablering af et oplevelsescenter for 1600-tallet i Lundby.

Visionen blev allerede formuleret ved foreningens start i 2007. Et oplevelsescenter, hvor man i stil med Middelaldercenteret i Nykøbing F., Vikingecenteret Trelleborg ved Slagelse og oplevelsescenteret i Lejre kan opleve livet som det var, bare i 1600 -tallet. I den levende historiske formidling er 1600-tallet et mørkt kapitel i Danmark. Der findes intet sted, hvor man på levende vis kan opleve, hvordan livet var dengang.

I "Gøngeland", som arbejdstitlen er på centeret, vil man kunne lugte, smage, føle og se 1600-tallet. I centrum vil være historien om Gøngehøvdingen Svend Poulsen og hans fantastiske bedrifter. Første skridt til etablering af centeret vil være genopførelse af Gøngehøvdingens sidste bolig i Lundby, et lille gadehus, som først blev revet ned i 1909. En kopi af huset vil blive opført i Lundby-Parken, hvor gøngemarkederne afholdes hvert år i august.

Gøngerne fra Lundby

Lundby (Gøngehøvdingens by) er en lille stationsby og landsby på Sydsjælland, hvor Gøngehøvdingen Svend Poulsen boede efter at svenskekrigene var slut i 1660. Han boede på en gård i landsbyen, Lundbygård, som han fik af Kong Frederik den 3. som betaling for sine udlæg under krigen mod svenskerne. Svend Poulsen boede i Lundby til sin død mellem 1679 og 1691 og ligger efter al sandsynlighed begravet på Lundby Kirkegård.

I 2007 blev Foreningen Svend Gønge dannet for at fejre Svend Poulsens 400 års fødselsdag i 2010 og for at udbrede kendskabet til Gøngehøvdingen og hans samtid. Fra 2008 har Foreningen Svend Gønge i samarbejde med to andre lokale foreninger, Borgerforeningen Lundby og Medborgerhuset Lundby, af holdt historiske markeder i Lundby. Omkring 5000 gæster kommer til det store historiske marked i slutningen af august, hvor man kan se op mod 75 udklædte personer i kopier af 1600-talsdragter. Heriblandt Gøngehøvdingen, hans tro væbner Ib, Kaptajn Mannheimer og Kulsoen. Også Frederik den 3. og Chr. 4 optræder på Gøngemarkederne. Foreningen Svend Gønge arrangerer også guidede busture i Gøngehøvdingens fodspor og tager ud til historiske arrangementer i de historiske dragter.

Næste Gøngemarked 15.-16. august 2015!